

KOMENTÁŘ

6. 2. 2024

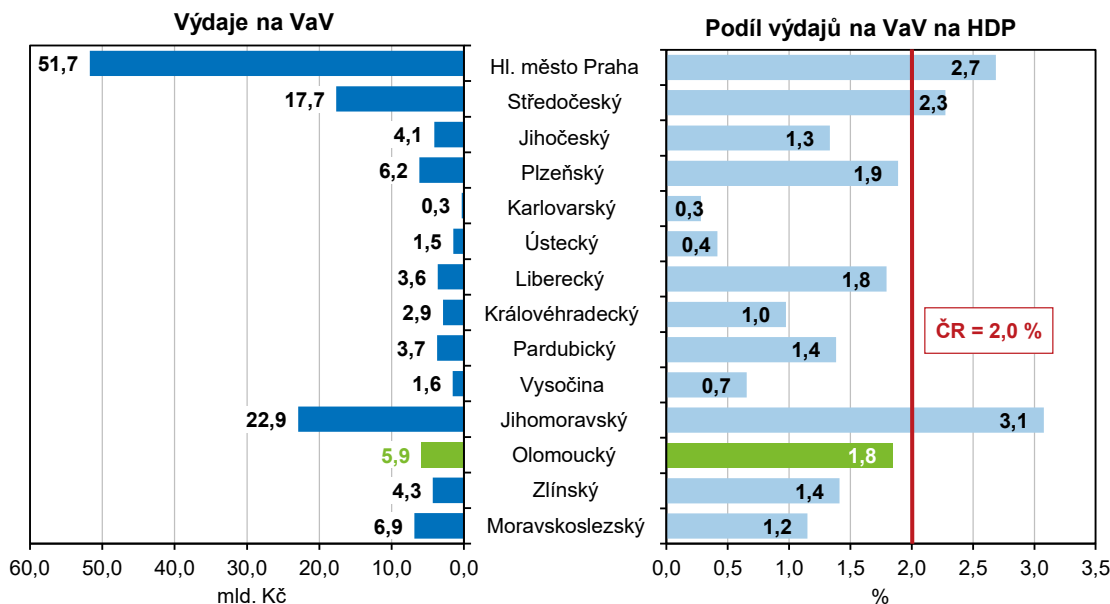
Výzkum, vývoj a informační technologie v Olomouckém kraji v roce 2022

Výdaje na výzkum a vývoj v Olomouckém kraji dosáhly v roce 2022 rekordní výše 5,9 mld. Kč. Výzkumu a vývoji se v přepočtu plně věnovalo 3 814 pracovníků. K internetu bylo v tříletém klouzavém průměru připojeno 80,5 % domácností v kraji. Jejich podíl byl i přes dlouhodobý růst nejnižší mezi všemi kraji v České republice.

Výzkum a vývoj

Celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) v Olomouckém kraji dosáhly v roce 2022 hodnoty 5,9 mld. Kč. Vlivem meziročního růstu o 13,6 % byly nejvyšší v historii kraje. Republikově nejdůležitějším centrem výzkumu a vývoje zůstala Praha (51,7 mld. Kč). S odstupem následoval kraj Jihomoravský (22,9 mld. Kč) a Středočeský (17,7 mld. Kč). V těchto třech krajích byly realizovány více než dvě třetiny všech výdajů na výzkum a vývoj v zemi. Celkové výdaje v České republice se meziročně zvýšily o 9,3 % na 133,3 mld. Kč.

Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2022

Výdaje na VaV v Olomouckém kraji tvořily 1,8 % krajského HDP (5. nejvyšší podíl mezi kraji). Zcela nejvyšší podíly byly v kraji Jihomoravském (3,1 %), Praze (2,7 %) a kraji Středočeském (2,3 %). Nejnižší podíly naopak charakterizovaly kraje Karlovarský (0,3 %), Ústecký (0,4 %) a Kraj Vysočina (0,7 %). Ačkoliv republikové výdaje na VaV v posledních třech sledovaných letech rostly, jejich 2,0% podíl na HDP zůstal neměnný.

KOMENTÁŘ

Celkem 66,0 % všech výdajů na výzkum a vývoj v Olomouckém kraji bylo v roce 2022 vynaloženo v podnikatelském sektoru (3,9 mld. Kč). V mezikrajském pohledu se po Praze a krajích Jihočeském a Jihomoravském jednalo o 4. nejnižší podíl. Z 3,9 mld. Kč v podnikatelském sektoru v kraji pocházelo 77,2 % výdajů z velkých podniků s více než 250 zaměstnanci (3. nejvyšší podíl mezi kraji), 57,7 % výdajů z podniků v zahraničním vlastnictví (6. nejnižší podíl mezi kraji) a 85,5 % výdajů ze sektoru zpracovatelského průmyslu (2. nejvyšší podíl mezi kraji). Ve vysokoškolském sektoru bylo vynaloženo 32,7 % všech výdajů na VaV v kraji. Již tradičně se jednalo o nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. Výdaje ve vysokoškolském sektoru v kraji (1,9 mld. Kč) tvořily 7,4 % výdajů na VaV ve vysokoškolském sektoru v České republice.

Ve struktuře předložských výdajů na výzkum a vývoj v Olomouckém kraji zaujímaly běžné výdaje necelých 5,5 mld. Kč, tj. 93,3 % z celku (v ČR 91,1 %). Investiční výdaje tvořily necelých 0,4 mld. Kč, tj. 6,7 % z celku (v ČR 8,9 %). Z běžných výdajů v podnikatelském, vládním a vysokoškolském sektoru v kraji příslušela největší část mzdovým výdajům (2,8 mld. Kč, tj. 50,5 %). Z 391 mil. Kč investičních výdajů bylo 77,5 % vynaloženo v podnikatelském sektoru (v ČR 64,7 %) a 21,9 % ve vysokoškolském sektoru (v ČR 11,6 %). Z veřejných zdrojů bylo v kraji financováno 35,5 % celkových výdajů na VaV (5. nejvyšší podíl mezi kraji).

Celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) podle krajů (mil. Kč)

Zdroj: ČSÚ

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česká republika	88 663	80 109	90 386	102 754	111 622	113 383	121 930	133 305
<i>v tom kraje:</i>								
Hl. m. Praha	32 999	27 632	32 034	36 868	40 115	43 458	47 396	51 738
Středočeský	9 991	11 175	14 357	16 343	16 761	14 720	15 700	17 652
Jihočeský	2 665	2 846	2 927	3 442	3 768	3 374	3 684	4 122
Plzeňský	4 607	3 447	3 614	4 361	5 098	4 887	5 595	6 167
Karlovarský	203	173	211	246	325	246	218	311
Ústecký	1 097	862	902	1 054	1 328	1 403	1 381	1 498
Liberecký	2 520	2 654	2 895	3 426	3 681	3 565	3 480	3 635
Královéhradecký	1 987	1 808	2 151	2 515	2 873	2 726	2 755	2 917
Pardubický	2 650	2 532	2 775	3 146	3 187	3 278	3 590	3 710
Vysočina	1 536	1 408	1 384	1 594	1 667	1 463	1 469	1 580
Jihomoravský	17 699	14 968	15 486	16 475	18 750	20 379	21 366	22 932
Olomoucký	2 983	2 833	3 367	4 156	4 738	4 291	5 156	5 858
Zlínský	2 533	2 622	3 356	3 530	3 787	3 621	3 840	4 305
Moravskoslezský	5 194	5 149	4 927	5 598	5 546	5 973	6 301	6 880

Výzkumem a vývojem se v Olomouckém kraji v roce 2022 zabývalo 3 814 zaměstnanců (přepočteno na plnou roční pracovní dobu věnovanou VaV činnostem). I přes meziroční snížení o 2,1 % byl jejich počet druhý nejvyšší v celém sledovaném období let 2005 až 2022. Na celkovém počtu zaměstnanců VaV v České republice se podíleli ze 4,4 %.

KOMENTÁŘ

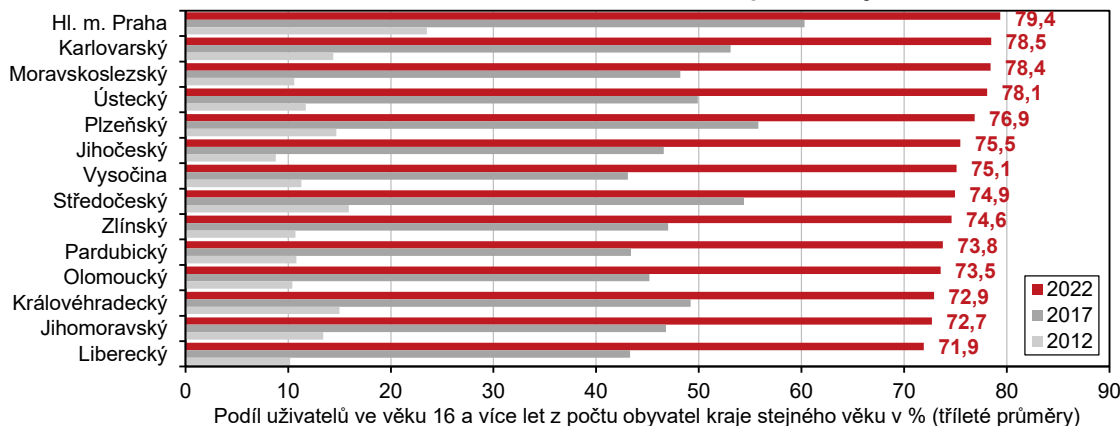
V podnikatelském sektoru bylo v kraji zaměstnáno 1 995 zaměstnanců, z toho 1 036 výzkumníků (tj. 51,9 %). Ze všech zaměstnanců v podnikatelském sektoru působilo 18,5 % v malých podnicích do 49 zaměstnanců (3. nejvyšší podíl mezi kraji), 16,6 % ve středních podnicích s 50 až 249 zaměstnanci (3. nejnižší podíl mezi kraji) a 64,8 % ve velkých podnicích s 250 a více zaměstnanci (5. nejvyšší podíl mezi kraji). Zatímco na republikové úrovni bylo v odvětví zpracovatelského průmyslu zaměstnáno 45,2 % pracovníků ve výzkumu a vývoji podnikatelského sektoru, v Olomouckém kraji činil jejich podíl 74,6 % (4. nejvyšší podíl mezi kraji). Z 1 717 zaměstnanců ve vysokoškolském sektoru bylo 1 208 výzkumníků (tj. 70,4 %). Jejich zastoupení bylo 3. nejnižší mezi 13 kraji (v Karlovarském kraji nesídlí žádná vysoká škola).

V tříletém klouzavém průměru let 2020 až 2022 mělo bydliště v Olomouckém kraji 7,6 tis. specialistů v oblasti vědy a techniky (fyzické osoby). Jejich průměrná hrubá měsíční mzda se v roce 2022 zvýšila na 53 043 Kč, což odpovídalo 135,7 % průměrné hrubé měsíční mzdy v Olomouckém kraji. V roce 2022 absolvovalo přírodovědný obor na některé z vysokých škol v České republice 211 osob s bydlištěm v kraji (tj. 5,1 % z celkového počtu absolventů přírodovědných oborů v ČR). Mezi nimi bylo 79 absolventů z oboru věd o neživé přírodě a 74 absolventů z oboru biologických a příbuzných věd. Technický směr vystudovalo v roce 2022 celkem 497 osob s bydlištěm v Olomouckém kraji (tj. 5,9 % z celkového počtu absolventů technických oborů v ČR). Mezi nimi bylo 295 absolventů z oboru inženýrství a strojírenství a 90 absolventů z oboru architektury a stavebnictví.

Informační technologie

Podle výsledků Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci^{*)} (tzv. VŠIT) bylo 76,9 % domácností Olomouckého kraje v letech 2021 až 2023 vybaveno počítačem. Po kraji Ústeckém a Libereckém se jednalo o 3. nejnižší podíl v České republice. Vzhledem k tomu, že k internetu se lze připojit z řady dalších zařízení, je podíl domácností s internetem obvykle mírně vyšší než podíl domácností s počítačem. V Olomouckém kraji bylo k internetu ve stejném období připojeno 80,5 % domácností, což odpovídalo nejnižšímu podílu v mezikrajském srovnání.

Uživatelé internetu na mobilním telefonu podle krajů

KOMENTÁŘ

Alespoň jednou za poslední 3 měsíce použilo internet v letech 2021 až 2023 celkem 80,6 % osob starších 16 let s bydlištěm v kraji. Zjištěný podíl byl po Libereckém kraji 2. nejnižší v mezikrajském srovnání. Pohodlnou dostupnost internetu zvýšil v posledních letech prudký rozmach chytrých mobilních telefonů. Zatímco v letech 2010 až 2012 využívalo v Olomouckém kraji internet na mobilním telefonu pouze 6,0 % jednotlivců, o 11 let později se jejich podíl zvýšil na 73,5 %. I přes výrazný nárůst byl jejich podíl pod republikovým průměrem 75,7 %. Zatímco genderový rozdíl v užívání internetu na mobilním telefonu je nízký, výraznou diferenciaci lze sledovat při členění uživatelů podle věku nebo vzdělání. Nejvyšší podíl uživatelů byl opět zjištěn u mladších osob (především u studentů) a u osob s vysokoškolským vzděláním.

V průměru let 2021 až 2023 nakoupilo přes internet alespoň jednou za posledních 12 měsíců 67,9 % jednotlivců starších 16 let v Olomouckém kraji. To odpovídalo 3. nejnižšímu podílu mezi kraji. V obecném pohledu nakupují na internetu nejčastěji lidé v mladším a středním věku a osoby s vyšším vzděláním. Rostoucí význam má v posledních letech také internetové využívání finančních služeb. Dominantní postavení má mezi nimi internetové bankovníctví. Zatímco v letech 2010 až 2012 jej v Olomouckém kraji používalo jen 24,8 % osob starších 16 let, o 11 let později činil jejich podíl 66,8 %. Obdobně jako v případě užívání internetu na mobilním telefonu nebo nakupování na internetu je také internetbanking nejvíce rozšířen mezi vysokoškoláky.

Mnoho dalších informací naleznete v aktualizované **sadě tabulek** s podrobnějším pohledem na oblast výzkumu, vývoje, informačních technologií a jejich využívání, které je možné získat z výkaznictví nebo z administrativních zdrojů dat. Kromě srovnání jednotlivých krajů v roce 2022 je zde rovněž zachycen vývoj v posledních letech.

[Výzkum a vývoj v mezikrajském srovnání – tabulky](#)

[Informační technologie v mezikrajském srovnání – tabulky](#)

Další poznatky z těchto oblastí (včetně grafů, kartogramů, komentářů a podrobné metodiky) můžete získat na stránkách:

https://www.czso.cz/csu/xm/veda_vyzkum-xm

https://www.czso.cz/csu/xm/informacni_spolecnost-xm

Kontakt:

Jiří Frelich

Oddělení informačních služeb

Tel.: 585 731 527

E-mail: jiri.frelich@czso.cz

¹⁾ Data za jednotlivé kraje jsou počítána jako tříletý klouzavý průměr.